

Misiunea Bisericii în lumea contemporană (temeiuri teologice, coordonate și exigențe)

I. Descriere:

Tematica urmărește aprofundarea temeiurilor teologice, a coordonatelor și exigențelor misiunii creștine din perspectivă creștină ortodoxă, în contextul lumii contemporane pluraliste și secularizate. Misiunea creștină este trimiterea Bisericii în lume în vederea universalizării Evangheliei lui Hristos și a integrării oamenilor în Biserică, în orizontul așteptării active Împărăției lui Dumnezeu. Ea își are temeiul ultim și punctul de plecare în comuniunea veșnică de viață și iubire a lui Dumnezeu – Sfânta Treime. Din această comuniune Fiul și Duhul Sfânt sunt trimiși în lume pentru mântuirea și viața lumii. Această trimitere se permanentizează în misiunea Bisericii în care se unește lucrarea lui Dumnezeu și a omului și prin care creația este chemată la mântuirea și desăvârșirea ei în Hristos. În acest sens, misiunea creștină face parte din planul lui Dumnezeu de mântuire și desăvârșire a lumii, constituind acea parte care se realizează în istorie prin Biserică și prin membri acesteia. Misiunea creștină are o coordonată externă și una internă, are patru aspecte esențiale: evanghelizarea, mărturia, diaconia și pastorația și comportă mai multe exigențe: predicarea Evangheliei, transmiterea credinței adevărate și a Tradiției creștine, ținând cont de situația și exigențele lumii contemporane spre edificarea Bisericii ca Trup al lui Hristos, prin liturghizarea și filocalizarea existenței umane. La misiunea creștină participă toți membri Bisericii și implică mărturia creștină prin calitatea și sfințenia vieții. Pentru aprofundarea și contextualizarea temeiurilor teologice, a coordonatelor și exigențelor misiunii creștine din perspectiva ortodoxă sunt analizate și aprofundate raportul dintre Împărăția lui Dumnezeu, Biserică și lume în perspectivă misionară și mărturia Bisericii Ortodoxe în cadrul Mișcării ecumenice și în raport cu celelalte confesiuni creștine, precum și în raport cu religiile necreștine și alte concepții despre lume și viață.

Competențe dobândite: înțelegerea aprofundată a temeiurilor teologice, coordonatelor, aspectelor și exigențelor misiunii creștine din perspectivă ortodoxă, capacitatea de cercetare aprofundată în domeniul teologiei și practicii misionare, formarea conștiinței misionare și a capacității de comunicare misionară.

II. Bibliografia obligatorie:

1. Bel Valer, *Misiunea Bisericii în lumea contemporană. 1. Premise teologice*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2004; Idem, *Misiunea Bisericii în lumea contemporană. 2. Exigențe*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002;
2. David J. Bosch, *Dynamique de la mission chretienne. Histoire et avenir des models missionnaires*, Karthala, Paris, Geneve, 1995; *Transforming Mission. Paradigm Shifts in Theology of Mission*, Orbis Books, Maryknoll, New York 1054, 1997.

3. Bria Ion, *Liturghia după Liturghie. O tipologie a misiunii apostolice și a mărturiei creștine azi*, Editura Athena, București, 1996.
4. Bria Ion, Ph. Chanson, J. Gadille, M. Spindler, *Dictionare oecumenique de missiologie*, Cerf-labor et fides – CLE, Paris, Geneve, Zaoude, 2003.
5. Ică Ioan jr., G. Marani, *Gândirea socială a Bisericii. Fundamente, documente, analize, perspective*, Ed. Deisis, Sibiu, 2002.
6. Ionescu Răzvan, Lemeni Adrian, *Teologie Ortodoxă și Știință. Repere pentru dialog*, Ed. IBMBOR, București, 2006.
7. *Misiunea Bisericii în Sfânta Scriptură și în istorie*, Coordonator Ioan Chirilă, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2006.
8. Müller K. – Sundermeier Th., *Lexicon Missionstheologischer Grundbegriffe*, Reimer, Berlin, 1987.
9. *Misiune și Responsabilitate creștină*, Coordonator Nifon Mihăiță, ASA, București, 2007.
10. Petraru, Gheorghe, *Misiologie Ortodoxă, vol. I*, Editura Panfilius, Iași, 2002;
Idem, *Teologie Fundamentală și Misionară. Ecumenism*, Ed. Performantica, Iași, 2006.

Tema 1. Temeiurile biblice ale misiunii creștine.

- Bel Valer, *Misiunea Bisericii în lumea contemporană. 1. Premise teologice*, p. 21-47;
- David J. Bosch, *Transforming Mission. Paradigm Shifts in Theology of Mission*, p. 15-180;
- Petraru, Gheorghe, *Teologie Fundamentală și Misionară. Ecumenism*, p. 91-138;
- Bria Ion, Ph. Chanson, J. Gadille, M. Spindler, *Dictionare oecumenique de missiologie*, p. 37-39, 107-110.

Tema 2. Sfânta Treime și misiunea. Trimiterea Fiului și Duhului Sfânt pentru mântuirea și viața lumii.

- Bel Valer, *Misiunea Bisericii în lumea contemporană. 1. Premise teologice*, p. 15-79;
- David J. Bosch, *Transforming Mission. Paradigm Shifts in Theology of Mission*, p. 389-409;
- Bria Ion, *Liturghia după Liturghie. O tipologie a misiunii apostolice și a mărturiei creștine azi*, p. 79-84;
- Bria Ion, Ph. Chanson, J. Gadille, M. Spindler, *Dictionare oecumenique de missiologie*, p. 107-110; 139-143; 216-218;
- Müller K. – Sundermeier Th., *Lexicon Missionstheologischer Grundbegriffe*, p. 355-360; 405-411.

Tema 3. Trimiterea Bisericii ca permanentizare a misiunii Fiului și Duhului Sfânt.

- Bel Valer, *Misiunea Bisericii în lumea contemporană. 1. Premise teologice*, p. 80-92;
- David J. Bosch, *Transforming Mission. Paradigm Shifts în Theology of Mission*, p. 1- 14; 368-369; 389-409;
- Bria Ion, *Liturghia după Liturghie. O tipologie a misiunii apostolice și a mărturiei creștine azi*, p. 37-78;
- Bria Ion, Ph. Chanson, J. Gadille, M. Spindler, *Dictionare oecumenique de missiologie*, p. 139-143; 216-218;
- Müller K. – Sundermeier Th., *Lexicon Missionstheologischer Grundbegriffe*, p. 68-72.

Tema 4. Împărăția lui Dumnezeu, Biserica și lumea în perspectivă misionară.

- Bel Valer, *Misiunea Bisericii în lumea contemporană. 1. Premise teologice*, p. 93-114;
- David J. Bosch, *Transforming Mission. Paradigm Shifts în Theology of Mission*, p. 1- 14; 376-388;
- Bria Ion, Ph. Chanson, J. Gadille, M. Spindler, *Dictionare oecumenique de missiologie*, p. 309-320;
- Müller K. – Sundermeier Th., *Lexicon Missionstheologischer Grundbegriffe*, p. 405-411; 432-436.

Tema 5. Misiunea Bisericii în iconomia mântuirii, coordonatele și aspectele misiunii creștine.

- Bel Valer, *Misiunea Bisericii în lumea contemporană. 1. Premise teologice*, p. 114-133;
- David J. Bosch, *Transforming Mission. Paradigm Shifts în Theology of Mission*, p. 393-409;
- Bria Ion, Ph. Chanson, J. Gadille, M. Spindler, *Dictionare oecumenique de missiologie*, p. 139-146; 274-277;
- Müller K. – Sundermeier Th., *Lexicon Missionstheologischer Grundbegriffe*, p. 355-360.

Tema 6. Retrospectivă istorică asupra misiunii. Paradigme misionare în istoria creștină și concepții și structuri eclesiologice aferente.

- David J. Bosch, *Transforming Mission. Paradigm Shifts în Theology of Mission*, p. 181-348;
- *Misiunea Bisericii în Sfânta Scriptură și în istorie*, p. 7-12;
- Petraru, Gheorghe, *Teologie Fundamentală și Misionară. Ecumenism*, p. 175-226.

Tema 7. Misiunea Bisericii în contextul societății pluraliste, tehnicizate, secularizate și globalizate.

- David J. Bosch, *Transforming Mission. Paradigm Shifts în Theology of Mission*, p. 349-362;
- Ică Ioan jr., G. Marani, *Gândirea socială a Bisericii. Fundamente, documente, analize, perspective*, p. 393-612;
- *Misiune și Responsabilitate creștină*, p. 15-22; 29-81; 161-200; 217-241.

Tema 8. Evanghelizarea, transmiterea credinței adevărate și a Tradiției creștine în contextul culturii pluraliste și secularizate contemporane.

- Bel Valer, *Misiunea Bisericii în lumea contemporană. 2. Exigențe*, p. 15-81;
- David J. Bosch, *Transforming Mission. Paradigm Shifts în Theology of Mission*, p. 409-431;
- Bria Ion, Ph. Chanson, J. Gadille, M. Spindler, *Dictionare oecumenique de missiologie*, p. 15-22; 67-72; 125-132;
- Müller K. – Sundermeier Th., *Lexicon Missionstheologischer Grundbegriffe*, p. 42-48; 127-133; 176-184.

Tema 9. Misiunea ca zidire a Trupului lui Hristos –Biserica, Liturghie și misiune.

- Bel Valer, *Misiunea Bisericii în lumea contemporană. 2. Exigențe*, p. 123-158;
- David J. Bosch, *Transforming Mission. Paradigm Shifts în Theology of Mission*, p. 205-213;
- Bria Ion, *Liturghia după Liturghie. O tipologie a misiunii apostolice și a mărturiei creștine azi*, p. 17-204;
- Bria Ion, Ph. Chanson, J. Gadille, M. Spindler, *Dictionare oecumenique de missiologie*, p. 190-123;
- Müller K. – Sundermeier Th., *Lexicon Missionstheologischer Grundbegriffe*, p. 260-266.

Tema 10. Comunitatea mărturisitoare, apostolatul mirenilor, mărturia creștină prin sfințenia vieții.

- Bel Valer, *Misiunea Bisericii în lumea contemporană. 2. Exigențe*, p. 145-212;
- David J. Bosch, *Transforming Mission. Paradigm Shifts în Theology of Mission*, p. 467-488;
- Bria Ion, *Liturghia după Liturghie. O tipologie a misiunii apostolice și a mărturiei creștine azi*, p. 107-152;
- *Misiunea Bisericii în Sfânta Scriptură și în istorie*, p. 98-122.

Tema 11. Misiunea profetică a Bisericii în societatea contemporană.

- Bel Valer, *Misiunea Bisericii în lumea contemporană. 2. Exigențe*, p. 83-122;
- David J. Bosch, *Transforming Mission. Paradigm Shifts in Theology of Mission*, p. 432-446;
- Bria Ion, Ph. Chanson, J. Gadille, M. Spindler, *Dictionare oecumenique de missiologie*, p. 177-190; 258-264; 277-281; 284-299;
- Ică Ioan jr., G. Marani, *Gândirea socială a Bisericii. Fundamente, documente, analize, perspective*, p. 131-392;
- Müller K. – Sundermeier Th., *Lexicon Missionstheologischer Grundbegriffe*, p. 461-494.

Tema 12. Misiunea Bisericii în dialog cu știința, tehnica și informatica.

- Ionescu Răzvan, Lemeni Adrian, *Teologie Ortodoxă și Știință. Repere pentru dialog*, p. 361-491;
- Petraru, Gheorghe, *Teologie Fundamentală și Misionară. Ecumenism*, p. 261-294.

Tema 13. Mărturia Bisericii Ortodoxe în context ecumenic.

- Bria Ion, *Liturghia după Liturghie. O tipologie a misiunii apostolice și a mărturiei creștine azi*, p. 153-228;
- Bria Ion, Ph. Chanson, J. Gadille, M. Spindler, *Dictionare oecumenique de missiologie*, p. 63-66;
- Müller K. – Sundermeier Th., *Lexicon Missionstheologischer Grundbegriffe*, p. 340-350;
- Petraru, Gheorghe, *Teologie Fundamentală și Misionară. Ecumenism*, p. 225-402.

Tema 14. Creștinismul și celelalte religii în perspectivă misionară.

- Bel Valer, *Misiunea Bisericii în lumea contemporană. 1. Premise teologice*, p. 134-163;
- Bria Ion, Ph. Chanson, J. Gadille, M. Spindler, *Dictionare oecumenique de missiologie*, p. 81-85;
- Müller K. – Sundermeier Th., *Lexicon Missionstheologischer Grundbegriffe*, p. 65-68; 411-422;
- Achimescu, Nicolae, *Religii în dialog*, p. 49-96.

Bibliografie opțională:

1. Achimescu Nicolae, *Religii în dialog*, Ed. Trinitas, 2006.
2. Bria Ion, *Ortodoxia în Europa. Locul spiritualității române*, Ed. Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Iași, 1995;
3. Idem, *Martyria / Mission: The Witness of the Orthodox Churches Today*, Geneva:

World Council of Churches, 1980.

4. Idem, *Go Forth in Peace: Orthodox Perspective on Mission*, Geneva: World Council of Churches, 1986.
5. Idem, *Destinul Ortodoxiei*, Ed. IBMBOR, București, 1989.
6. Idem, *Mărturia creștină în Biserica Ortodoxă*, în „Glasul Bisericii”, nr. 1982.
7. Dupuis Jacques, *La rencontre du christianisme et de religions. De l'affrontement au dialogue*, CERF, Paris, 2002.
8. Ioja Cristinel, *Homo adorans. Între Iisus Hristos și politeismul lumii contemporane*, Ed. Universității Aurel Vlaicu, Arad, 2008.
9. Istodor Gheorghe, *Misiunea creștină ca activitate permanentă și practică a Bisericii*, Ed. Sigma, București, 2006.
10. Haught John, *Știință și religie, de la conflict la dialog*, trad. de Magda Stavinski, Ed. XXI: Eonul dogmatic, București, 2002.
11. Himcinschi, Mihai, *Misiune și dialog. Ontologia misionară a bisericii din perspectiva dialogului interreligios*, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2003.
12. Idem, *Biserica în societate. Aspecte misionare ale Bisericii în societatea actuală*, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2006.
13. *Memoriu asupra participării Bisericii Ortodoxe la Consiliul Mondial al Bisericilor*, Comisia Sfintei Chinotite pentru probleme dogmatice, 2008.
14. Müller Karl/ Ustorf Werner (Hrsg.), *Einleitung in die Missionsgeschichte. Tradition, Situation und Dynamic des Christentums*, Kohlhammer, Stuttgart, Berlin, Köln, 1995.
15. Popa Gheorghe, *Comuniune și înnoire spirituală în contextual lumii moderne*, Ed. Trinitas, Iași, 2000.
16. Popescu Dumitru, *Hristos, Biserică, Societate*, Ed. IBMBOR, București, 1998.
17. Idem, *Omul fără rădăcini*, Ed. Nemira, București, 2001.
18. *Prezența Bisericilor într-o Europă unită. O nouă dimensiune a dialogului ecumenic și interreligios*, Ed. „Universității Aurel Vlaicu”, Arad, 2005.
19. Senior Donald and Stuhlmüller Carroll, *The Biblical foundations for mission*, SCM, 1983.
20. Stamoolis, James J., *Eastern Orthodox Mission Theology Today*, Maryknoll, New York: Orbis Books, 1986.